

Likabehandlingsplan

Plan mot kränkande behandling

Frändeforsförskola

2017/2018

Utdrag ur FN:s barnkonvention:

Alla barn är lika mycket värda. Inga barn får bli diskriminerade, det vill säga sämre behandlade.

Varje barn har rätt att bli respekterad som den person den är och har rätt att bli lika behandlad och skyddas mot alla former av våld och övergrepp

Bestämmelser i Skollagen (2010:800) och Diskrimineringslagen (2008:567) ställer krav på att varje verksamhet som omfattas av lagen bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns lika rättigheter och möjligheter samt för att förebygga trakasserier och kränkande behandling.

Detta arbete ska återspeglas i en plan mot diskriminering och kränkande behandling som årligen skall upprättas i verksamheten. I planen ska framgå hur arbetet för att främja likabehandling genomförs, hur arbetet med för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling genomförs och rutiner för det åtgärdande arbetet.

Ett nytt material från diskrimineringsombudsmannen, 2013, har använts som stöd och underlag för att formulera denna plan.

Definitioner och begrepp

Diskriminering

Ingen får särbehandlas utifrån någon av diskrimineringsgrunderna:

1. *Kön*: att någon är kvinna eller man
2. *Könsöverskridande identitet eller uttryck*: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,
3. *Etnisk tillhörighet*: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,
4. *Religion eller annan trosuppfattning*
5. *Funktionshinder*: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom som fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.
6. *Sexuell läggning*: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning, och
7. *Ålder*: uppnådd levnadslängd

Direkt diskriminering är att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas utifrån någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering är att någon missgynnas genom tillämning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer utifrån någon av diskrimineringsgrunderna, såvida inte bestämmelsen har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier är alltså diskriminering och kan utföras av såväl vuxna mot barn/elever som barn/ elever mot barn/ elever.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Exempel på kränkande behandling kan vara:

att bli utsatt för slag och knuffar
att bli hotad eller kallad hora, bög
att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning
klotter, brev, lappar, e-post, sms och mms

En viktig utgångspunkt är att den individuella upplevelsen och att den som uppger att hon eller han har blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Plan för likabehandling och mot kränkande behandling i förskolan

- 2014/2015
- 2015/2016
- 2016/2017
- 2017/2018

Vision Förskolans vision	Förskolan ska främja att alla barn ska känna trygghet , glädje och lust till lärande i förskolan, barnen ska känna sig delaktiga och ha inflytande över sin vistelse i förskolan. Förskolan är ett komplement till hemmet
Delaktighet Ange på vilket sätt barnen varit delaktiga i arbetet med planen. Ange om och i så fall hur vårdnadshavarna har gjorts delaktiga i arbetet med planen.	<ul style="list-style-type: none"> • Delaktighet i avdelningens planering, utifrån intresse och behov • Barnen är delaktiga i utvärdering av verksamheten under veckan • Delaktiga i finplaneringen av fokusområdet, genomförandet och den pedagogiska dokumentationen • Inflytande i leken, vad och var de vill leka och med vem. • Delaktighet i rutinsituationer, duka av, av och påklädning, hjälper varandra • Delaktighet i val av böcker, spel , material • VÄL / Blogg/ veckobrev • Föräldrasamverkan i prioriterar fokusområdet • Föräldrar blivit information om hur arbetet med likabehandlingsplanen jobbas med i förskolan under året. • Erbjuder föräldrar att fylla i föräldraenkät • Barnråd, hemskickat memoryspel om barnkonventionen
Utvärdering av föregående år	Förskolan jobbar aktivt med likabehandlingsplanen i sitt systematiska kvalitetsarbete då värdegrunden är en stående punkt i verksamhetsplanen. Följs upp på förskolekonferans och Barnråd. Alla tycker det fungerar bra! Viktigt att informera föräldrar i god tid i olika forum då det sker stora förändringar som påverkar oss alla .Viktigt att det är i Dialog Förskolan har under 2017/2018 jobbat på en gemensam handlingsplan för introduktion i förskolan. Pedagogerna har varit på en föreläsningdag med Globala skolan som handlade om inkludering och barnkonventionen. Föräldraenkäten var det låg svarsfrekvens. Vi måste fundera på hur vi får fler föräldrar aktiva i detta arbetet
Kartläggning Ange på vilket sätt er kartläggning har gått till. Beskriv på vilket sätt barnen deltagit i	Frågor till de äldre barnen genom barnintervjuer. Följer upp frågorna med barnen på barn råd och med personalen på förskolekonferans. Enkät/frågor till de äldre barnen. tex <ul style="list-style-type: none"> • Hur är en bra kompis?

Vänersborgs kommun

Barn och ungdomsförvaltningen

kartläggningen, till exempel: "Vi har genomfört samtal med enskilda barn från samtliga avdelningar."

- Var någonstans brukar ni kunna bli osams när ni leker?
- Vad gör du om någon är dum mot dig?
- Vad gör du om du ser att någon är dum mot din kompis som blir ledsen?
- Var är det roligast att leka?

Ser en förändring i att konflikter minskat då de äldre barnen en period varit i andra lokaler. Barnen upplever inte att de är mycket konflikter. I Buskarna kan man bli ledsen då de är taggiga och man fastnar. Pedagoger har observerat och upplevt det samma som barnen uttrycker. Genom att pedagoger aktivt delar barngrupp skapar de lugn och arbetsro i verksamheten

Vi gör trygghetsvandringar på inomhus/utomhus och låter barnen berätta om vilka platser det är roligt att leka på och om det finns platser där det är mindre roligt att vara på och ta reda på vad det beror på så vi kan trygga dessa platser.

Barnen fick frågor om hur det känns att leka inne på 5-årsgruppen, känns det bra och finns det nåt ställe som inte känns bra.

"nä, det känns bra att leka överallt"

"bra att leka på båda ställena"

"ingenstans det inte känns bra"

Är det något vi behöver ändra för att det ska bli bättre?

"Hallen"

- Vi gör en enkät till föräldrarna, för att ta reda på hur de upplever att barnen trivs på förskolan. Enkäten finns på flera språk
Förskolan följer barnens trivsel kontinuerligt i verksamhet, uppföljningssamtal och utvecklingssamtal

Främjande arbete

Kränkande behandling

Kön

Könsidentitet eller könsuttryck

Etnisk tillhörighet

Religion eller annan trosuppfattning

Funktionsnedsättning

Sexuell läggning

Ålder

Försök att skriva någon främjande insats kring varje område.

Värdegrund

Förskolan ska se till att alla barn

- får förutsättningar att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar
- har lika värde, och känner att de blir sedda och lyssnade till.
- lär sig att respektera vår gemensamma miljö

Genus

- personalen har kunskap i genusfrågor
- strävar vi efter att ge barnen samma valmöjligheter och förutsättningar i sitt lärande.

Långsiktiga mål:

Barnen ska

- Trivas och känna sig delaktiga i, och ha inflytande över verksamheten.
- Vara ansvarstagande mot varandra, utifrån aktuell mognad.
- Inte behöva bli utsatta för någon form av kränkande behandling, eller diskriminering av barn eller vuxna.
- Jobba med "olika men lika" FN:s barnkonvention på Barnrådet.
- Använda AJABAJA i verksamhet

- Förskolan jobbar i sitt kvalitetsarbete med delaktighetsmodellen (SPSM) och Olika är normen (SKL).

- Förskolan har under 2017/2018 jobbat på en gemensam handlingsplan för introduktion i förskolan.

	<ul style="list-style-type: none"> • Pedagogerna har varit på en föreläsningdag med Globala skolan som handlade om inkludering och barnkonventionen. <p>Förskolan ska</p> <ul style="list-style-type: none"> • ge barnen övning i det demokratiska systemet • Samarbeta med barnens familjer. • Tillse att barnen har en trygg miljö, som ger förutsättningar till livslångt lärande <p>Kortsiktiga mål:</p> <p>Förskolan ska</p> <ul style="list-style-type: none"> • Göra alla barn ska vara delaktiga i vårt värdegrundsarbete, • Ta avstånd från användning av kränkande ord • Ge barnen träning i turtagning • Regelbundet prata om kamratskap, hur vi löser en konflikt och att säga och göra förlåt • Hjälpa barnen, hjälpa varandra •
<p>Förebyggande arbete</p> <p>I detta steg ska ni utifrån resultatet i kartläggningen formulera konkreta åtgärder för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.</p> <p>Insatserna ni skriver här ska också ha ett datum för uppföljning och vem som är ansvarig.</p>	<p>Förskolan jobbar med tecken och bildstöd, delaktighetsmodellen (SPSM), Olika är Normen (SKL) för att skapa inkluderande miljöer som skapar delaktighet</p> <p><i>Åtgärder utifrån kartläggning ute:</i></p> <p>Okt 2014</p> <p>Barnen pratade om att de döda träden är farliga, de har tagits bort nu. Barnen önskade ett staket där man kunde leka själv med en kompis. En förälder bidragit med stängselstolpar. Barnen påpekade att solskyddet hade ramlat ner, det är nu borttaget.</p> <p>Barnen har föreslagit nya klätterträd, men det har vi inte fått gehör för hos fastighetsägaren. När gungorna försvann, blev den inhägnaden också ett bra lekområde!</p> <p>Barnen önskar rondeller och parkeringar som de kan köra med cyklar barnrådet vt-15</p> <p>Okt-2015</p> <p>Frågor utifrån likabehandlingsplanen och kartläggning ute vt- 2015 följs upp.</p> <p>Hur är en bra kompis? Snäll; man kan kramas, pussas, leka med varandra. Man är inte dum. Man kan fråga om man vill vara med. Vill man inte kan man gå till en annan kompis. A-K frågar vad som hänt utomhus- där har rondeller, parkeringar m.m. kommit till. Samtal om rondeller; -Ibland kan man glömma (vilket håll man ska köra) -Kör bilar i klockans håll?</p>

- nej den kör så här (gör en cirkel i luften motsols)
- man kan komma överens om vilket håll.

- Pedagoger har utvecklat lärmiljön ute. Utifrån barnens önskemål på barnråd maj 2015 och årets fokusområde No/teknik med parkeringar rondeller och tillfört utmanande material.

Åtgärder utifrån kartläggning inne:

Uppföljning förskolekonferans och barnråd

När: jan-15 Ansv: personal och förskolechef

Personalen "förebygger" genom att vara närvarande där konflikter ofta uppstår – kanske är det orsaken till att vi inte får entydiga svar? I mysrummet stänger barnen gärna in sig och då kan det hända att någon inte får vara med. Där behöver personalen vara vaksam. Vi behöver uppmärksamma så inte samma barn blir utsatt flera gånger. Barnen är tålmodiga och duktiga på att hjälpa varandra! Viktigt att vi uppmärksammar och lyfter upp goda handlingar. Vi planerar att köpa in monstertruck med matematiskt tänk.

När: jan-16 ansvar pedagoger och förskolechef

Verksamheten jobbar med kompisböcker, känslor. Barn kan sätta ord på sina känslor/ handlingar, men de behöver pedagogers stöd för att kunna hantera dem
"Jag hinner inte säga till en fröken, det bara händer"

Pedagogerna ser att det är viktigt att barnen är en del av vardagen och får påverka utifrån barnens förutsättningar T.ex. barnen var med och gjorde dockvrån mer attraktiv och inspirerande genom att ändra i lärmiljön. Skapat tillfälle för 4- 5åringar att mötas i vardagen

Barnen tycker att 5årsgruppen är spännande- "man träffar andra barn att leka med och leksaker man inte sett förut"

Inomhuskartläggning:

Uppföljning: förskolekonferans/Barnråd

När: maj -15 Ansv: personal och förskolechef

Barnen är bra på att berätta hur de vill att en kompis ska vara och har förståelse vad hållbar utveckling innebär.

Som de skriver i "Att undervisa barn i förskola" är det viktigt att man ser lärandet för hållbarutveckling som en integration mellan sociala/kulturella, miljö och ekonomiska aspekter. Det går inte att jobba med dessa var och en för sig utan dessa tillsammans utgör innehåll i hållbar utveckling.

Kopplade olika delar av samtalen till barnkonventionen, läste en liten del för barnen.

Barnen vet hur de ska göra, men kan inte alltid följa det. Om någon gjort sig illa, eller är ledsen kan man hämta fröken. Krama varandra och säga förlåt. Hjälpa till att bygga upp om något är förstört." det är inte mycket släng hos oss". Barnen upplever att konflikter kan uppstå i matrummet när vi leker med

barbie, bollrummet, kudrummet, mysrummet och tamburen, "överallt". Inga entydiga svar. Barnen önskar monstertruck att köra med inne.

Maj 2015 Barnråd

Barnen och Anna-Karin diskuterade om vilka leksaker som är roliga ute och att det är viktigt att ha kompisar att leka med.

Att vara en bra kompis och dela med sig. /

Här berättar Ester, Ellen och Anton vad de tyckte om barnrådet.

"Det är bra att nån frågar hur man har det", sa Ester. "Roligt att få monstertruckarna, tack!"

"Barnrådet var roligt, för att vi pratade om en massa roliga grejer!, sa Anton. "Roligt att du kom hit, roligt att leka med bollen, roligt att få monstertruckarna! "Bra att man fick prata en i taget, ifall man inte visste det, sa Ellen.

Barnråd Mars 2016

Tillsammans med barnen följde vi upp arbetet från förra barn rådet där vi jobbat utifrån "olika men lika" och pratat om FNs barn konvention. Barnen fick sedan berätta om kartläggningen ute genom att vi vandrade runt på utegårdarna och lyssnade på varanadra vad som var roligt/tråkigt och önskemål/ utmaningar för förskolan.

Utifrån barnens önskemål har utemiljön fått en upprustning med att det blivit målat ny lekutrustning har köpts in

- Barnråd vt-17

Förskolan har jobbat med verktyget AJAJbaja som vi följde upp på barnrådet och även tittade i boken "Alla barns rätt"

Barnen kom med många kloka svar och tankar. Det var roligt att leka i "lilla huset", i sandlådan, på klätterställningen och att cykla. I buskarna kan det hända att man blir ledsen för där finns det taggar och man kan slå sig. Man kan också slå sig om man krockar på cykelvägen. Om nån är dum kan man säga stopp, säga till en fröken och säga förlåt och kramas. Flera av barnen önskade nya cyklar, helst racercyklar eller motorcyklar!

Barnråd 2017- 2018

- 2017/2018 har vi jobbar med barn konventionen och ett memory spel från www.barnsrättföralla.se
- Barnen har deltagit i en rörelse övning och efteråt visat hur de känner sig. Rörelsesången är från "Vännerna i Kungaskogen" som är ett material för förskolan /skolan hur man är en schyst och bra kompis

Vänersborgs kommun

Barn och ungdomsförvaltningen

<p>Policy</p> <p>Ange förskolans inställning till trakasserier och kränkande behandling, till exempel: "Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling i vår förskola."</p>	<p>Nolltolerans mot kränkande behandling och dåligt språkbruk råder i vår förskola.</p> <ul style="list-style-type: none"> I Vänersborgs kommun värnar vi om barns och personals trygghet och integritet. Sysslor som innebär ensamarbete med barnen utförs då personal är väl introducerad i förskolans arbete och förhållningssätt. Vikarier öppnar och stänger inte på förskolan
<p>Ansvarsfördelning</p> <p>Fyll gärna på med mer om det är något ni saknar i ansvarsfördelningen.</p> <p>Läs även igenom "Rutiner vid akuta situationer" nedan och revidera om ni så tycker.</p>	<p>Förskolechef</p> <ul style="list-style-type: none"> Har övergripande ansvaret för att motverka alla former av diskriminering, kränkande behandling och trakasserier. Rapporterar kränkningar till huvudmannen. Reviderar enhetens handlingsplaner på K-dag okt/nov 2015 Reviderar enhetens handlingsplaner på K-dag okt/nov 2016 <p>All personal</p> <ul style="list-style-type: none"> Har ansvar för att motverka alla former av diskriminering, kränkande behandling och trakasserier. Samtalar med barn och berörda föräldrar omgående. Rapporterar kränkningar till förskolechef. <p>Vårdnadshavare</p> <ul style="list-style-type: none"> Ges inblick i barnets vardag, deltar i föräldramöten och utvecklingssamtal. Tar kontakt med förskolan om barnet misstänks blivit utsatt för kränkande behandling.

Rutiner för akuta situationer

Alla fall av kränkningar utreds, åtgärdas, dokumenteras och följs upp utan dröjsmål. Vid behov ska åtgärdsprogram upprättas.

Arbetsgång barn – barn

Pedagogen samtalar med berörda barn i syfte att förhindra fortsatta trakasserier eller kränkningar genom att uppmärksamma barnen på händelsen, att tydligt visa att kränkande beteende inte är acceptabelt och genom att använda sig av frågor av karaktär:

- Hur kände du?
- Hur tänkte du?
- Hur tror du att den andra kände sig?
- Kunde du ha gjort på något annat sätt?

Vidare

- Förskolechef informeras.
- Vårdnadshavarna informeras.
- Pedagogen ansvarar för att dokumentation

Vänersborgs kommun

Barn och ungdomsförvaltningen

- Pedagogen skriver en rapport ”Anmälan om kränkande behandling” som lämnas till förskolechef
- Förskolechef skriver en rapport till huvudman om ”Anmälan om kränkande behandling” som lämnas till verksamhetschef och diarieförs
- Förskolechef och pedagog har gemensamt ansvar för att uppföljning

Arbetsgång vuxen – barn

När en vuxen, personal eller vårdnadshavare, trakasserar eller kränker ett barn måste den som upptäcker detta agera utan dröjsmål.

- Ta den vuxne åt sidan och ställa ”hur - frågor” samt påtala att detta beteende inte är acceptabelt.
- Förskolechef informeras.
- Pedagogen skriver en rapport ”Anmälan om kränkande behandling” som lämnas till förskolechef
- Förskolechef skriver en rapport till huvudman om ”Anmälan om kränkande behandling” som lämnas till huvudman och diarieförs
- Förskolechef ansvarar för att utreda, åtgärda, dokumentera och följa upp kränkningen